

Egzamin maturalny 2012

w województwie śląskim

Wiedza o społeczeństwie

Opracowanie statystyczne wyników

Jaworzno, sierpień 2012

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP _____	4
2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN _____	4
3. POZIOM PODSTAWOWY _____	6
3.1. Informacje o zdających _____	6
3.2. Wyniki egzaminu _____	6
4. POZIOM ROZSZERZONY _____	17
4.1. Informacje o zdających _____	17
4.2. Wyniki egzaminu _____	17
SŁOWNIK TERMINÓW _____	28

1. WSTĘP

Wiedza o społeczeństwie była zdawana przez maturzystów w części pisemnej jako egzamin z przedmiotu dodatkowego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Egzamin z wiedzy o społeczeństwie został przeprowadzony 11 maja 2012 r.

Wskaźniki statystyczne w niniejszym opracowaniu zostały obliczone dla wyników maturzystów przystępujących po raz pierwszy do egzaminu, piszących w maju 2012 standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN

Do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie w województwie śląskim przystąpiło **3976** maturzystów zdających po raz pierwszy egzamin maturalny.

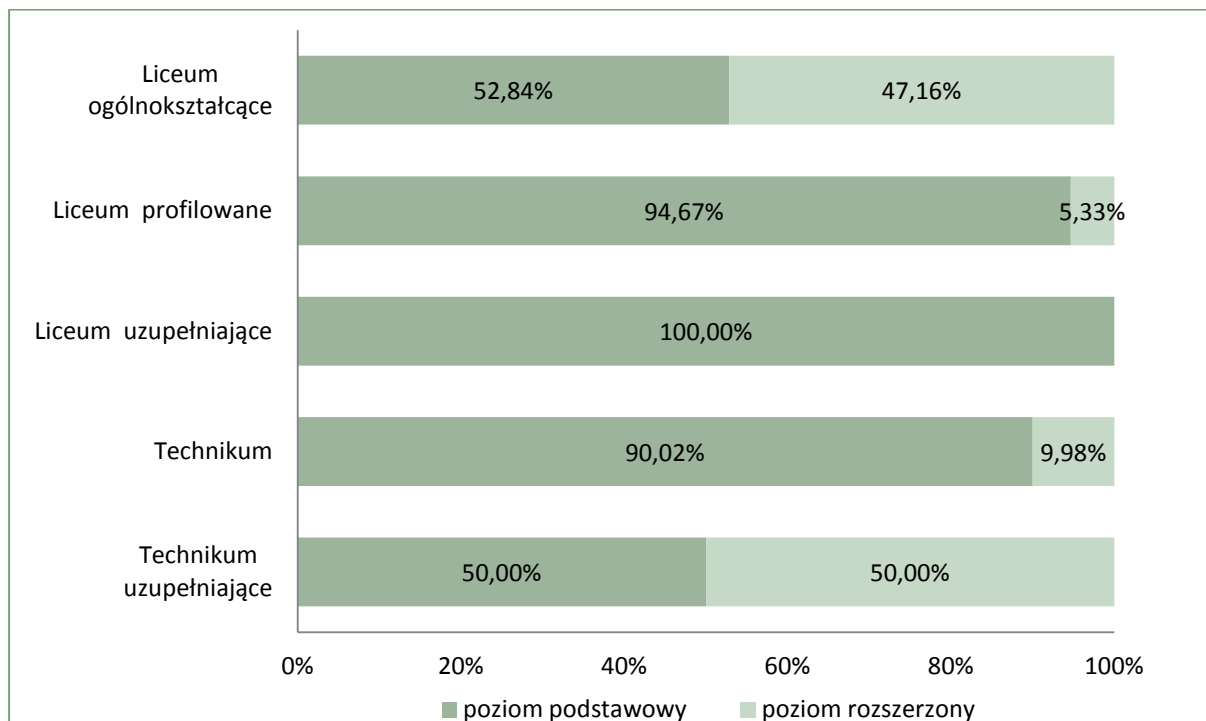
Tabela 1. Przystępujący do egzaminu maturalnego 2012 z wiedzy o społeczeństwie w województwie śląskim

Poziom	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Podstawowy	1466	904	2370
Rozszerzony	958	648	1606
Ogółem	2424	1552	3976

Tabela 2. Zdający egzamin z wiedzy o społeczeństwie z podziałem na typ szkoły

Typ szkoły	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Razem
Liceum ogólnokształcące	1722	1537	3259
Liceum profilowane	71	4	75
Liceum uzupełniające	7	–	7
Technikum	568	63	631
Technikum uzupełniające	2	2	4
Ogółem	2370	1606	3976

59,61% maturzystów wybrało poziom podstawowy egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie.

Wykres 1. Absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany poziom egzaminu z wiedzy o społeczeństwie

Poziom podstawowy egzaminu z wiedzy o społeczeństwie był popularniejszy od rozszerzonego we wszystkich typach szkół, z wyjątkiem techników uzupełniających, gdzie taka sama liczba zdających wybrała poziom podstawowy i rozszerzony. Żaden z absolwentów liceów uzupełniających nie zdecydował się na zdawanie egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym.

3. POZIOM PODSTAWOWY

3.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie podstawowym wybrało **2370** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 3. Piszący arkusz standardowy z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	1137	49	3	277	–
Mężczyźni	585	22	4	291	2
Ogółem	1 722	71	7	568	2

3.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 4. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/niższe.

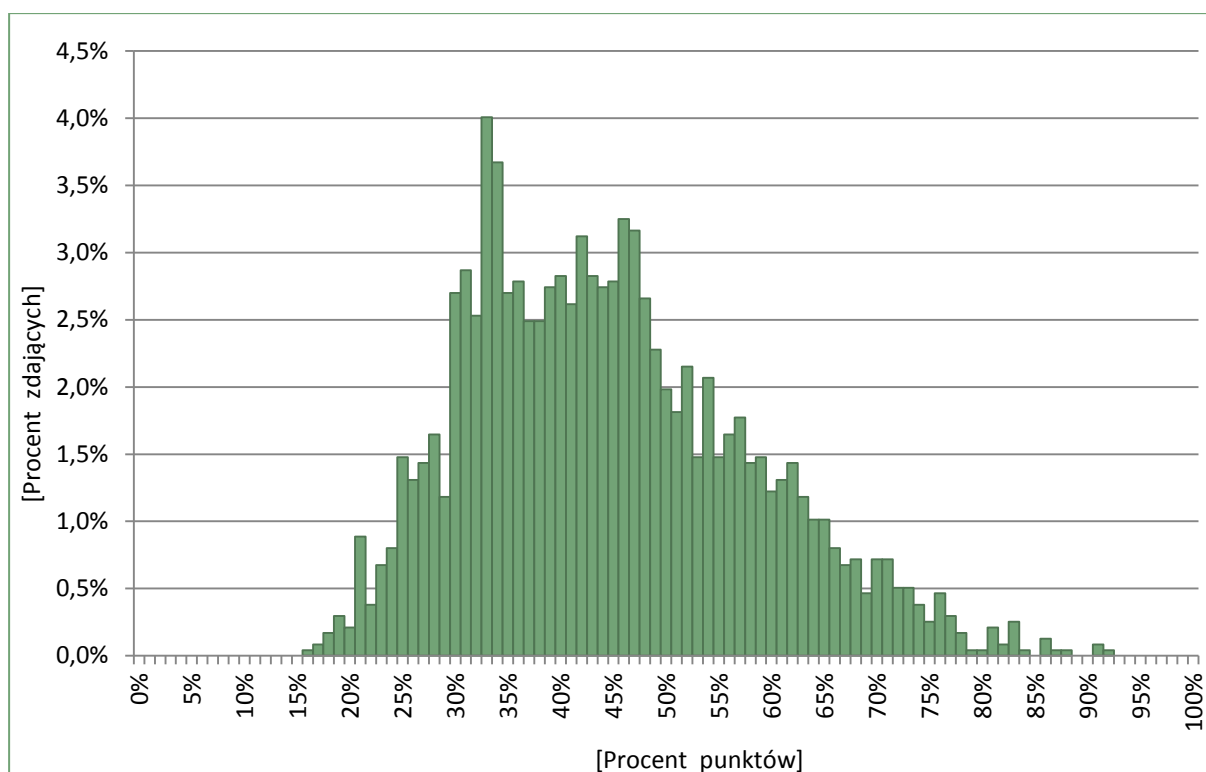
Tabela 4. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–22	2,07
2	7	bardzo niska	23–26	4,26
3	12	niska	27–31	9,83
4	17	poniżej średniej	32–36	15,70
5	20	średnia	37–42	16,29
6	17	powyżej średniej	43–49	19,70
7	12	wysoka	50–57	14,39
8	7	bardzo wysoka	58–65	10,08
9	4	najwyższa	66–100	7,68

Rzeczywisty procent zdających w województwie jest znacznie niższy od teoretycznego w staninach od 1. do 5., co wskazuje na mniejszy niż oczekiwano odsetek zdających, którzy uzyskali wyniki od najniższych do średnich.

W staninach od 6. do 9. rzeczywisty procent maturzystów jest wyższy, co pokazuje większy od przewidywanego odsetek osób uzyskujących wyniki od powyżej średniej do najwyższych. Wyniki w tym przedziale zdobyło 51,86% zdających.

Wykres 2. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym jest przesunięty w kierunku wyników niskich, co wskazuje na to, iż egzamin był *trudny*. Żaden ze zdających nie osiągnął wyniku maksymalnego, ale też nikt nie otrzymał wyniku 0 punktów.

Tabela 5. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Wskaźniki	Wartość	Uzyskało	
		liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	33	95	4,01
Wynik środkowy (mediana – Me)	43	1229*	51,86
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	44,62		
Odchylenie standardowe	13,35		
Wynik najwyższy	92	1	0,04
Wynik najniższy	16	1	0,04

*Uzyskało 43 punkty lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 100. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie podstawowym wyniósł **0,45**, co oznacza, że zestaw zadań był *trudny*.

Wynik najczęściej uzyskiwany jest znacznie niższy od wyniku średniego. Wynik środkowy jest nieco niższy od średniego. Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej osiągnęło 46,29% zdających.

Tabela 6. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły				
	liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	liceum uzupełniające	technikum	technikum uzupełniające
Liczba zdających	1722	71	7	568	2
Wskaźnik łatwości zestawu	0,46	0,35	0,31	0,42	0,34
Wynik najczęstszy	34	33	35	30	34
Wynik środkowy	45	33	33	40,5	34
Wynik średni	46,07	34,99	31,00	41,63	34,00
Odchylenie standardowe	13,50	10,48	7,21	12,17	0,00
Wynik najwyższy	92	69	42	86	34
Wynik najniższy	16	17	22	18	34

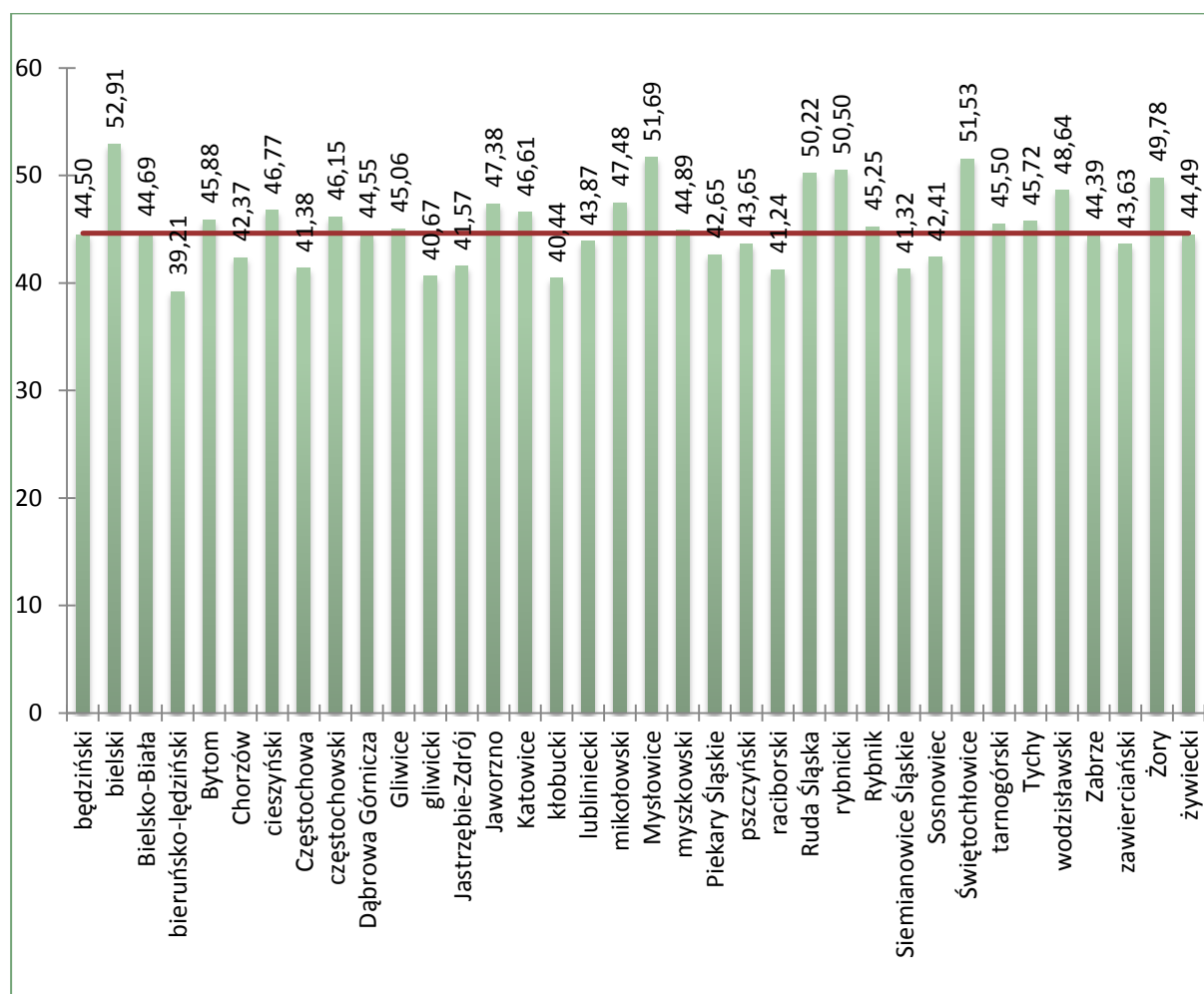
Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym okazał się *trudny* dla maturzystów we wszystkich typach szkół.

Najbardziej zróżnicowane wyniki wystąpiły w liceach ogólnokształcących. To w tym typie szkoły uzyskano najniższy i najwyższy wynik, a także średnią wyższą od jej wartości obliczonej dla województwa.

Tabela 7. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	46	0,45	41	42	44,50	13,73
2.	bielski	23	0,53	34	51	52,91	11,57
3.	Bielsko-Biała	86	0,45	33	42,5	44,69	12,84
4.	bieruńsko-lędzki	19	0,39	25	36	39,21	11,97
5.	Bytom	75	0,46	43	45	45,88	12,45
6.	Chorzów	49	0,42	40	39	42,37	15,36
7.	cieszyński	96	0,47	37	46	46,77	11,47
8.	Częstochowa	374	0,41	33	39,5	41,38	13,17
9.	częstochowski	20	0,46	46	47	46,15	13,59
10.	Dąbrowa Górnicza	78	0,45	36	41	44,55	14,11
11.	Gliwice	79	0,45	50	44	45,06	12,00
12.	gliwicki	12	0,41	34	34	40,67	14,41
13.	Jastrzębie-Zdrój	54	0,42	40	40,5	41,57	11,10
14.	Jaworzno	40	0,47	51	46,5	47,38	13,24
15.	Katowice	158	0,47	31	45	46,61	14,85
16.	kłobucki	18	0,40	30	38	40,44	9,10
17.	lubliniecki	23	0,44	32	44	43,87	14,09
18.	mikołowski	44	0,47	51	48,5	47,48	11,70
19.	Mysłowice	36	0,52	55	54,5	51,69	10,94
20.	myszkowski	46	0,45	44	44	44,89	11,74
21.	Piekary Śląskie	20	0,43	33	40,5	42,65	13,54
22.	pszczyński	46	0,44	41	41,5	43,65	11,00
23.	raciborski	45	0,41	34	40	41,24	11,20
24.	Ruda Śląska	59	0,50	44	47	50,22	14,16
25.	rybnicki	2	0,51	–	50,5	50,50	12,02
26.	Rybnik	61	0,45	39	44	45,25	13,11
27.	Siemianowice Śląskie	38	0,41	27	36,5	41,32	13,36
28.	Sosnowiec	140	0,42	33	40	42,41	12,77
29.	Świętochłowice	32	0,52	42	49	51,53	15,12
30.	tarnogórski	118	0,46	34	44	45,50	13,42
31.	Tychy	47	0,46	45	45	45,72	12,72
32.	wodzisławski	44	0,49	34	45,5	48,64	14,45
33.	Zabrze	84	0,44	50	42,5	44,39	13,42
34.	zawierciański	80	0,44	30	42,5	43,63	15,20
35.	Żory	41	0,50	42	49	49,78	13,40
36.	żywiecki	137	0,44	46	45	44,49	12,99

Pozioma linia na wykresie 3. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **44,62** punktu.

Wykres 3. Wyniki średnie z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym zdawało od 2 do 374 osób w powiatach województwa śląskiego.

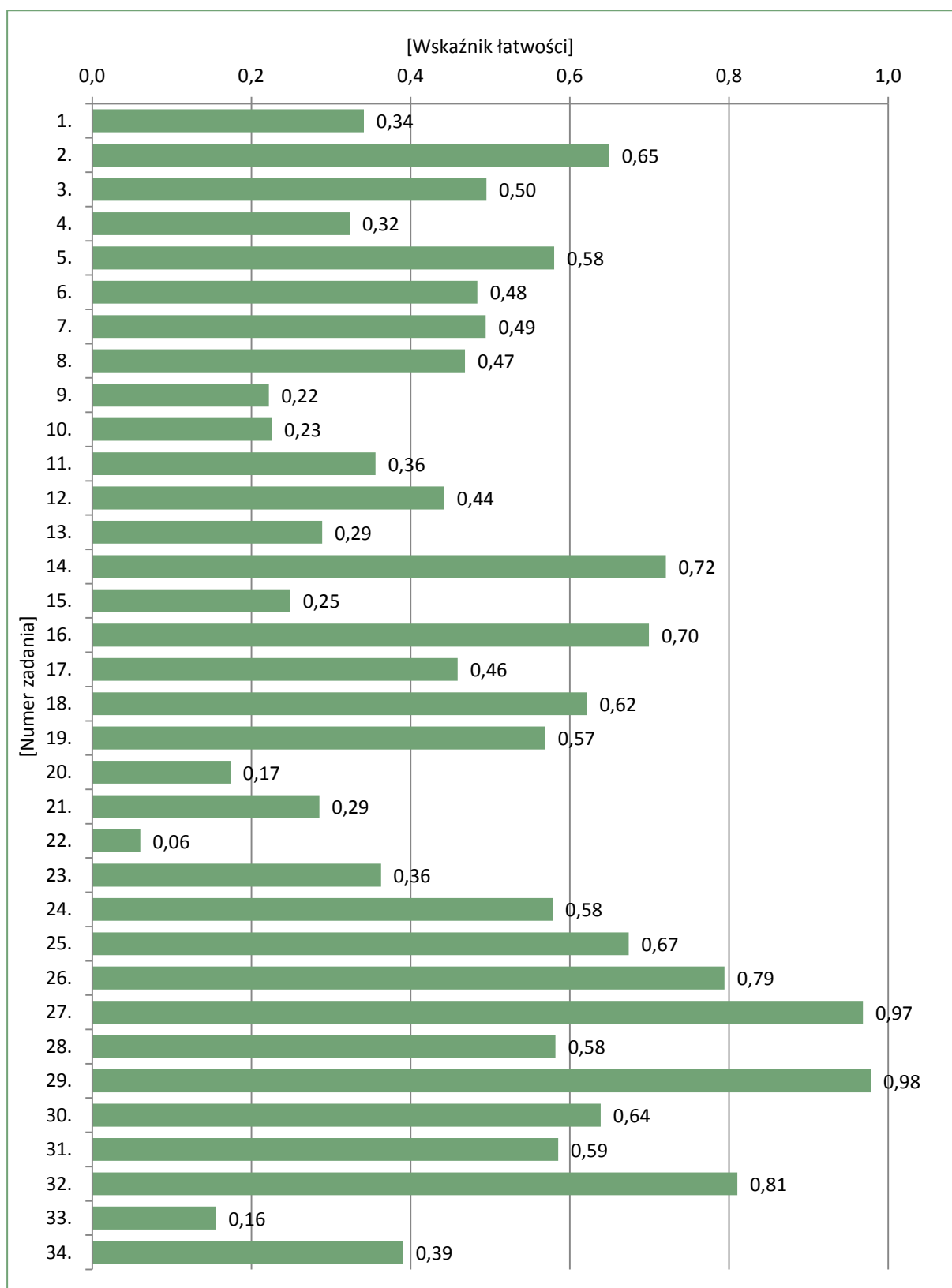
Średnie wyniki przyjęły wartości od 39,21 punktu w powiecie bieruńsko-lędzińskim (19 zdających) do 52,91 punktu w powiecie bielskim (23 zdających). Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej notujemy w 19 powiatach.

Zamieszczone w tabelach 8. i 9. oraz na wykresie 4. dane, dotyczące łatwości zadań arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania poszczególnych umiejętności i stwierdzenie, które zadania były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół. Nie zamieszczono danych dotyczących łatwości zadań i standardów dla absolwentów liceów i techników uzupełniających (tylko 7 i 2 zdających).

Tabela 8. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
1.	0,34	0,38	0,18	0,25
2.	0,65	0,65	0,65	0,65
3.	0,50	0,52	0,21	0,46
4.	0,32	0,36	0,15	0,24
5.	0,58	0,61	0,44	0,52
6.	0,48	0,49	0,37	0,47
7.	0,49	0,50	0,27	0,50
8.	0,47	0,48	0,47	0,44
9.	0,22	0,24	0,10	0,17
10.	0,23	0,23	0,14	0,22
11.	0,36	0,37	0,24	0,33
12.	0,44	0,45	0,36	0,42
13.	0,29	0,31	0,15	0,25
14.	0,72	0,73	0,66	0,70
15.	0,25	0,24	0,24	0,28
16.	0,70	0,70	0,62	0,71
17.	0,46	0,46	0,42	0,45
18.	0,62	0,64	0,48	0,60
19.	0,57	0,60	0,42	0,49
20.	0,17	0,20	0,06	0,12
21.	0,29	0,30	0,17	0,25
22.	0,06	0,07	0,03	0,04

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
23.	0,36	0,38	0,30	0,33
24.	0,58	0,58	0,56	0,58
25.	0,67	0,69	0,62	0,63
26.	0,79	0,80	0,74	0,79
27.	0,97	0,97	0,97	0,96
28.	0,58	0,58	0,54	0,58
29.	0,98	0,98	0,93	0,97
30.	0,64	0,65	0,54	0,61
31.	0,59	0,60	0,43	0,57
32.	0,81	0,82	0,79	0,80
33.	0,16	0,17	0,08	0,12
34.	0,39	0,41	0,29	0,35

Wykres 4. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym dla ogółu zdających

W tabeli 9. poszczególne zadania zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

Tabela 9. Interpretacja wskaźników łatwości zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
20., 22., 33.	1., 4., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 15., 17., 21., 23., 34.	2., 3., 5., 18., 19., 24., 25., 28., 30., 31.	14., 16., 26., 32.	27., 29.
liceum ogólnokształcące				
22., 33.	1., 4., 6., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 15., 17., 20., 21., 23., 34.	2., 3., 5., 7., 18., 19., 24., 25., 28., 30., 31.	14., 16., 26., 32.	27., 29.
liceum profilowane				
1., 4., 9., 10., 13., 20., 21., 22., 33.	3., 5., 6., 7., 8., 11., 12., 15., 17., 18., 19., 23., 31., 34.	2., 14., 16., 24., 25., 28., 30.	26., 32.	27., 29.
technikum				
9., 20., 22., 33.	1., 3., 4., 6., 8., 10., 11., 12., 13., 15., 17., 19., 21., 23., 34.	2., 5., 7., 18., 24., 25., 28., 30., 31.	14., 16., 26., 32.	27., 29.

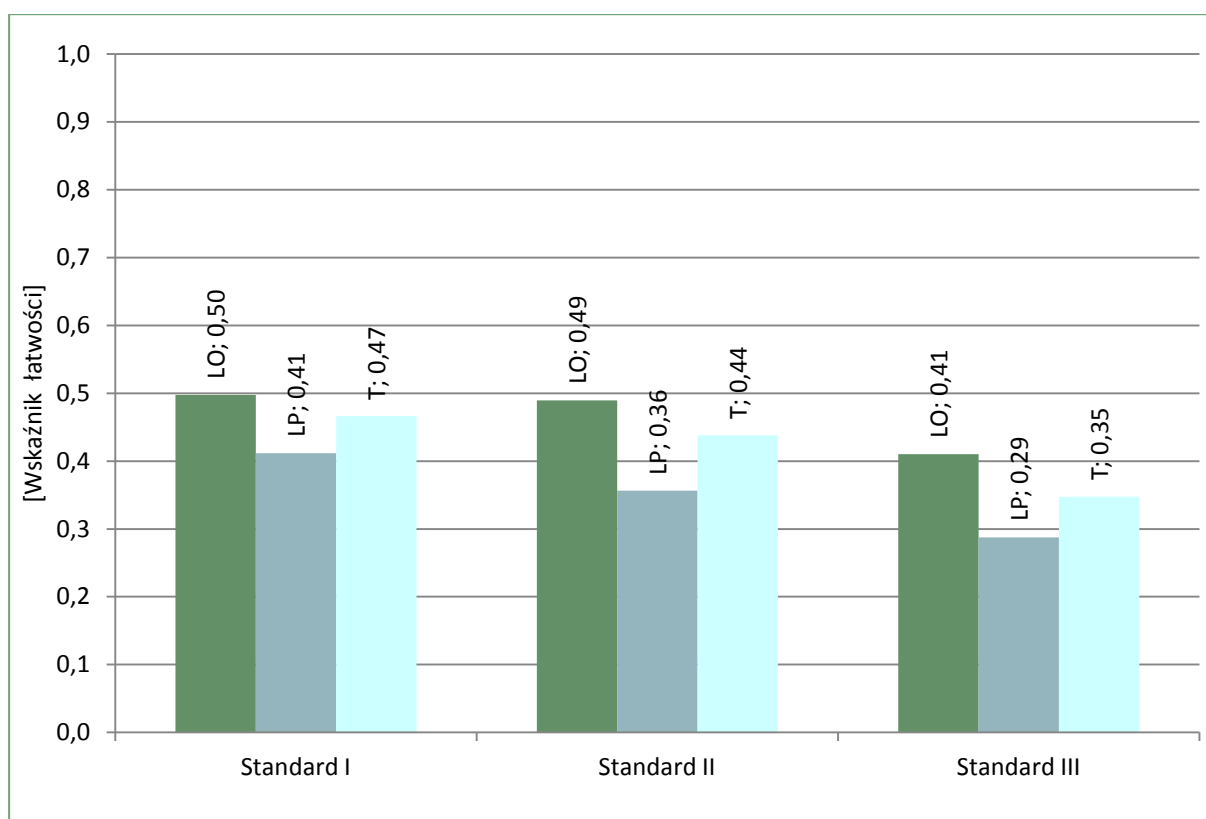

Najłatwiejszym zadaniem zestawu było zadanie 29., które sprawiło nieco więcej trudności absolwentom liceów profilowanych.

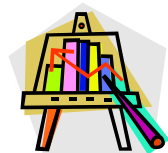
Z najtrudniejszym zadaniem (22.) nieco lepiej niż pozostali poradzili sobie absolwenci liceów ogólnokształcących.

Tabela 10. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
Standard I	0,49	0,50	0,41	0,47
Standard II	0,47	0,49	0,36	0,44
Standard III	0,39	0,41	0,29	0,35

Wykres 5. Wskaźnik łatwości standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w typach szkół

Rozwiązanie zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności ze wszystkich standardów było *trudne* dla ogółu zdających – najtrudniejsze dla absolwentów liceów profilowanych. Wszystkie standardy sprawiły najmniej problemów zdającym w liceach ogólnokształcących.

4. POZIOM ROZSZERZONY

4.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie rozszerzonym wybrało **1606** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 11. Piszący arkusz standardowy z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	930	3	25	–
Mężczyźni	607	1	38	2
Ogółem	1537	4	63	2

4.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 12. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/nizsze.

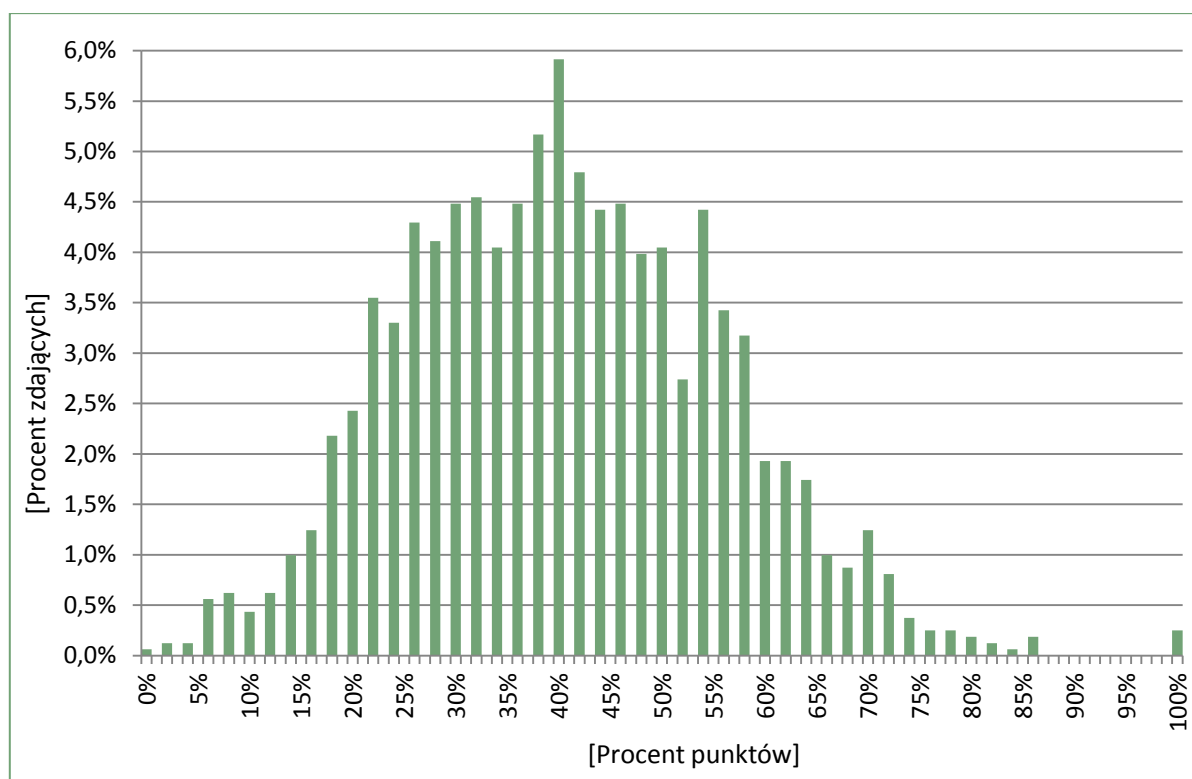
Tabela 12. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–12	2,55
2	7	bardzo niska	13–18	4,42
3	12	niska	19–24	9,28
4	17	poniżej średniej	25–32	17,43
5	20	średnia	33–40	19,61
6	17	powyżej średniej	41–50	21,73
7	12	wysoka	51–58	13,76
8	7	bardzo wysoka	59–66	6,60
9	4	najwyższa	67–100	4,61

Mniejszy niż zakładany teoretycznie procent zdających osiągnął wyniki mieszczące się w staninach od 1. do 3., czyli wyniki od najniższych do niskich. Zbliżony do teoretycznego odsetek maturzystów uzyskał wyniki w staninach 4., 5. i 8., czyli wyniki poniżej średniej, średnie i bardzo wysokie.

W staninach 6., 7. i 9. rzeczywisty procent zdających jest wyższy, co wskazuje, że większy niż zakładano odsetek zdających osiągnął wyniki powyżej średniej, wysokie i najwyższe.

Wykres 6. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym jest zbliżony do normalnego, ale z przesunięciem w kierunku wyników niższych, co oznacza, że egzamin był *trudny* dla dużej grupy maturzystów. Wśród zdających znalazły się osoby, które osiągnęły wynik maksymalny, a także jedna osoba, która otrzymała 0 punktów.

Tabela 13. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Wskaźniki	Wartość		Uzyskało	
	w procentach	w punktach	liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	40	20	95	5,92
Wynik środkowy (mediana – Me)*	40	20	845*	52,62
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	40,46	20,23		
Odchylenie standardowe	–	7,68		
Wynik najwyższy	100	50	4	0,25
Wynik najniższy	0	0	1	0,06

*Uzyskało 20 punktów lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 50. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie rozszerzonym wyniósł **0,40**, co oznacza, że egzamin był *trudny*.

Wartości średniej, modalnej i mediany są zbliżone. Wyniki powyżej średniej osiągnęło 46,70% zdających.

Tabela 14. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły							
	liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		technikum		technikum uzupełniające	
Liczba zdających	1537		4		63		2	
Wskaźnik łatwości zestawu	0,41		0,22		0,29		0,18	
Wartość w:	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt
Wynik najczęstszy	40	20	10	5	26	13	8	–
Wynik środkowy	40	20	24	12	26	13	18	9
Wynik średni	41,00	20,50	21,50	10,75	29,21	14,60	18,00	9,00
Odchylenie standardowe	–	7,58	–	4,03	–	7,40	–	7,07
Wynik najwyższy	100	50	28	14	70	35	28	14
Wynik najniższy	0	0	10	5	2	1	8	4

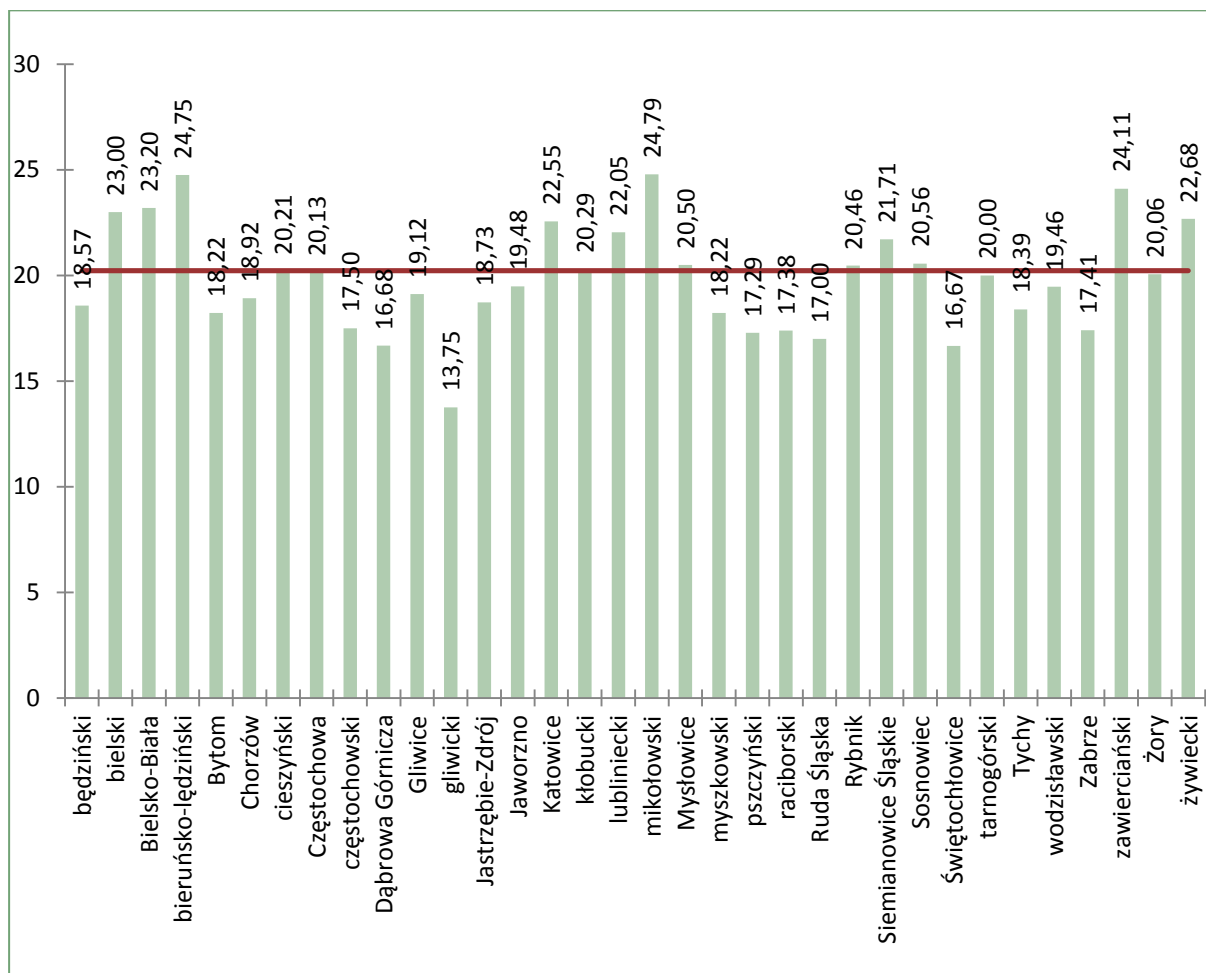
Dla absolwentów liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i techników egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym okazał się *trudny*, natomiast dla dwóch zdających z techników uzupełniających – *bardzo trudny*.

Wartości odchylenia standardowego wskazują na największe zróżnicowanie wyników w liceum ogólnokształcącym. Wyniki maksymalne osiągnęli wyłącznie abiturienti tego typu szkoły, ale też wśród tych maturzystów znalazła się osoba, która otrzymała wynik 0 punktów.

Tabela 15. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	44	0,37	19	18	18,57	6,29
2.	bielski	8	0,46	10	22	23,00	9,43
3.	Bielsko-Biała	130	0,46	25	24	23,20	8,19
4.	bieruńsko-lędzki	4	0,50	20	24,5	24,75	4,99
5.	Bytom	49	0,36	19	19	18,22	6,29
6.	Chorzów	38	0,38	20	19	18,92	5,31
7.	cieszyński	96	0,40	23	20	20,21	8,07
8.	Częstochowa	322	0,40	20	20	20,13	8,15
9.	częstochowski	4	0,35	9	17	17,50	8,06
10.	Dąbrowa Górnicza	77	0,33	16	16	16,68	6,99
11.	Gliwice	73	0,38	16	19	19,12	6,49
12.	gliwicki	4	0,28	8	13	13,75	5,62
13.	Jastrzębie-Zdrój	33	0,37	21	20	18,73	5,99
14.	Jaworzno	23	0,39	19	20	19,48	7,61
15.	Katowice	110	0,45	29	23	22,55	7,58
16.	kłobucki	7	0,41	21	21	20,29	5,35
17.	lubliniecki	41	0,44	27	22	22,05	8,12
18.	mikołowski	14	0,50	20	25,5	24,79	7,14
19.	Mysłowice	4	0,41	9	18,5	20,50	11,45
20.	myszkowski	27	0,36	9	17	18,22	7,59
21.	Piekary Śląskie	–	–	–	–	–	–
22.	pszczyński	14	0,35	12	18	17,29	4,55
23.	raciborski	39	0,35	16	16	17,38	8,50
24.	Ruda Śląska	6	0,34	4	19,5	17,00	6,90
25.	rybnicki	–	–	–	–	–	–
26.	Rybnik	93	0,41	19	20	20,46	7,08
27.	Siemianowice Śląskie	7	0,43	19	19	21,71	5,25
28.	Sosnowiec	78	0,41	19	20	20,56	6,95
29.	Świętochłowice	3	0,33	18	18	16,67	2,31
30.	tarnogórski	31	0,40	27	21	20,00	6,74
31.	Tychy	36	0,37	19	18,5	18,39	6,37
32.	wodzisławski	28	0,39	18	19,5	19,46	7,39
33.	Zabrze	51	0,35	13	16	17,41	8,56
34.	zawierciański	56	0,48	29	24	24,11	7,66
35.	Żory	16	0,40	20	20	20,06	7,21
36.	żywiecki	40	0,45	23	22,5	22,68	7,03

Pozioma linia na wykresie 7. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **20,23** punktu.

Wykres 7. Wyniki średnie egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym zdawało od 3 do 322 osób w powiatach województwa śląskiego. W Piekarach Śląskich i powiecie rybnickim żaden z maturzystów nie przystąpił do tego egzaminu.

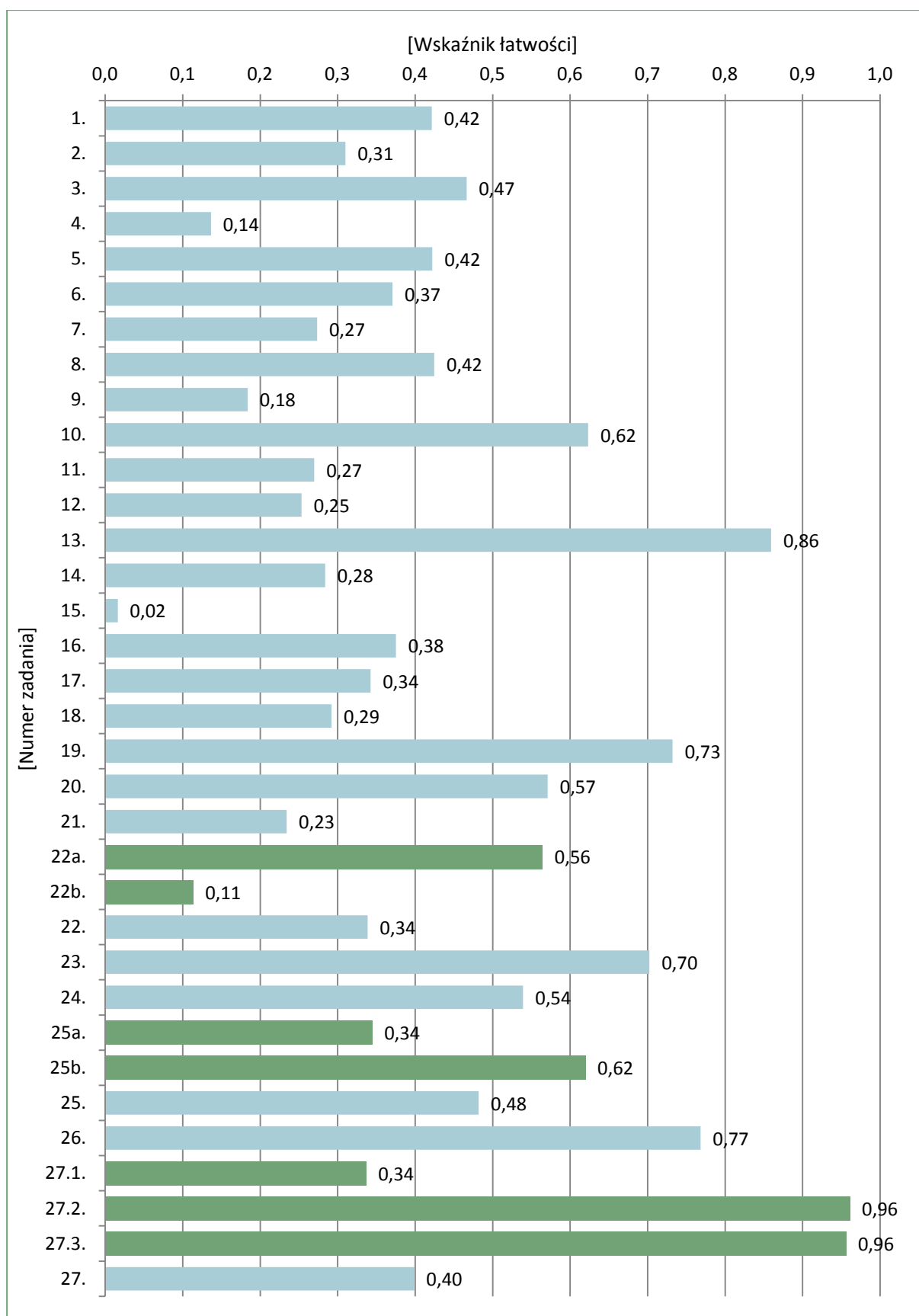
Średnie wyniki przyjęły wartości od 13,75 punktu w powiecie gliwickim (tylko 4 zdających) do 24,79 punktu w powiecie mikołowskim (14 zdających). Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej uzyskano w 13 powiatach województwa.

Zamieszczone w tabelach 16. i 17. oraz na wykresie 8. dane, dotyczące łatwości zadań i czynności arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania/czynności były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół. Nie zamieszczono danych dotyczących łatwości zadań, czynności i standardów dla absolwentów liceów profilowanych i techników uzupełniających (tylko 4 i 2 zdających).

Tabela 16. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
1.	0,42	0,43	0,17
2.	0,31	0,32	0,14
3.	0,47	0,48	0,17
4.	0,14	0,14	0,14
5.	0,42	0,43	0,30
6.	0,37	0,38	0,26
7.	0,27	0,28	0,16
8.	0,42	0,43	0,29
9.	0,18	0,18	0,24
10.	0,62	0,63	0,56
11.	0,27	0,28	0,00
12.	0,25	0,26	0,24
13.	0,86	0,86	0,86
14.	0,28	0,28	0,30
15.	0,02	0,02	0,00
16.	0,38	0,38	0,29
17.	0,34	0,35	0,14
18.	0,29	0,30	0,21
19.	0,73	0,73	0,70
20.	0,57	0,58	0,41
21.	0,23	0,24	0,17
22a.	0,56	0,57	0,48

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
22b.	0,11	0,12	0,05
22.	0,34	0,34	0,26
23.	0,70	0,71	0,62
24.	0,54	0,55	0,40
25a.	0,34	0,35	0,21
25b.	0,62	0,62	0,51
25.	0,48	0,49	0,36
26.	0,77	0,78	0,57
27.1.	0,34	0,34	0,21
27.2.	0,96	0,97	0,86
27.3.	0,96	0,96	0,83
27.	0,40	0,40	0,27

Wykres 8. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających

W tabeli 17. poszczególne zadania i czynności zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

Tabela 17. Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
4., 9., 15., 22b.	1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 11., 12., 14., 16., 17., 18., 21., 22., 25a., 25., 27.1., 27.	10., 20., 22a., 24., 25b.	13., 19., 23., 26.	27.2., 27.3.
liceum ogólnokształcące				
4., 9., 15., 22b.	1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 11., 12., 14., 16., 17., 18., 21., 22., 25a., 25., 27.1., 27.	10., 20., 22a., 24., 25b.	13., 19., 23., 26.	27.2., 27.3.
technikum				
1., 2., 3., 4., 7., 11., 15., 17., 21., 22b.	5., 6., 8., 9., 12., 14., 16., 18., 20., 22a., 22., 24., 25a., 25., 27.1., 27.	10., 23., 25b., 26.	13., 19., 27.2., 27.3.	

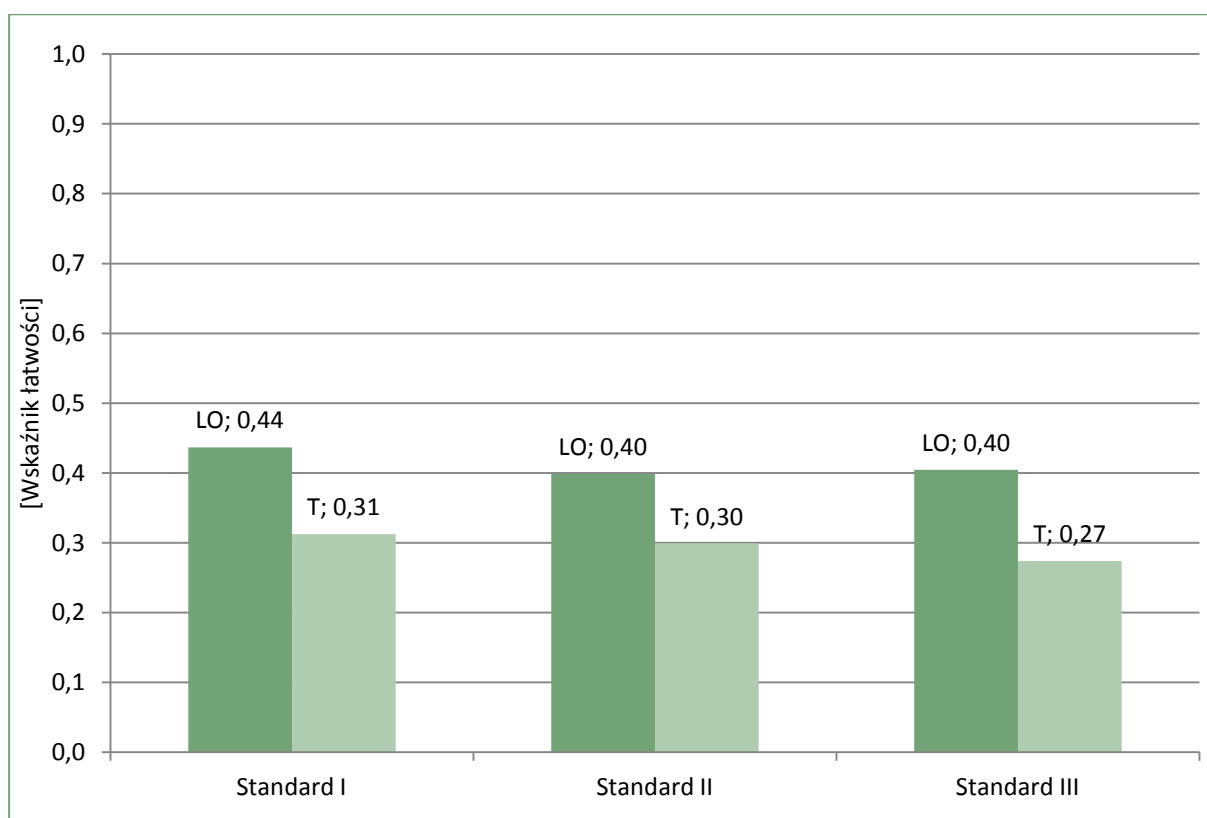

Najłatwiejszym zadaniem dla zdających było zadanie 13. – tak samo *łatwe* dla wszystkich bez względu na typ szkoły.

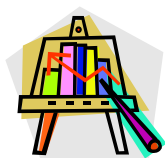
Najtrudniejsze zadanie (15.) nie zostało poprawnie rozwiązane przez żadnego absolwenta technikum.

Tabela 18. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
Standard I	0,43	0,44	0,31
Standard II	0,39	0,40	0,30
Standard III	0,40	0,40	0,27

Wykres 9. Wskaźnik łatwości standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w typach szkół

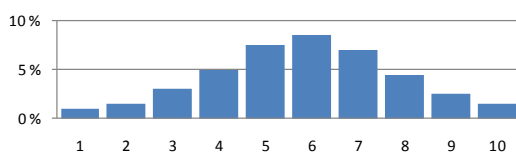
Poziom opanowania poszczególnych wiadomości i umiejętności przez maturzystów kończących licea ogólnokształcące, ze względu na przeważającą liczbę zdających egzamin na poziomie rozszerzonym, znacząco wpłynął także na wartości wskaźników łatwości standardów.

Wszystkie standardy były *trudne* dla maturzystów, zarówno w liceach ogólnokształcących, jak i w technikach.

SŁOWNIK TERMINÓW

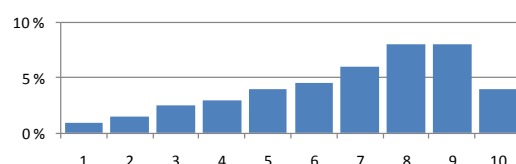
Frakcja opuszczeń	—	stosunek liczby uczniów, którzy opuścili zadanie (pozostawili je bez odpowiedzi) przez liczbę wszystkich uczniów rozwiązujących dany zestaw zadań.
Mediana (Me)	—	wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco, dzieli zdających na dwie równe grupy.
Modalna (Mo)	—	najczęściej powtarzająca się wartość.
Odchylenie standardowe	—	miara rozrzutu wyniku w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład zbiorowości ze względu na zmienną	—	przyporządkowanie wartościom zmiennej liczebności bądź częstości ich występowania w badanej zbiorowości. Rozkład wyników egzaminu to przedstawienie surowych wyników danej populacji zdających na wykresie kolumnowym, gdzie na osi poziomej umieszcza się wynik (w punktach lub procentach), a na osi pionowej – procent (lub liczbę) osób, które uzyskały dany wynik.

Rozkład normalny

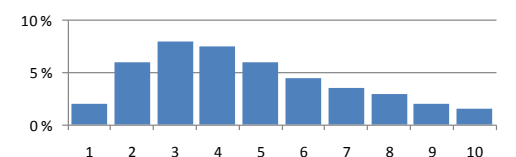
To wykres symetryczny – wartości średniej, mediany i dominanty pokrywają się. Rozkład normalny lub zbliżony do normalnego może oznaczać, że w zestawie znalazły się zadania rozwiązywane przez zdających o zróżnicowanym stopniu wiedzy i umiejętności.

Rozkład lewoskośny

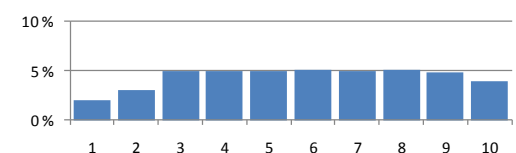
Wykres jest przesunięty w prawo, w kierunku wyników wysokich. Rozkład ujemnie skośny może oznaczać, że zestaw zadań był łatwy, zdający osiągnęli wyniki wysokie. Wartość dominanty jest większa od średniej.

Rozkład prawoskośny

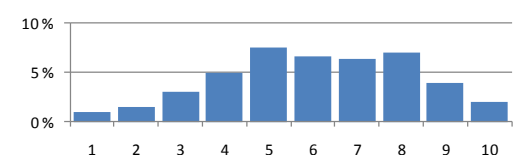
Wykres jest przesunięty w lewo, w kierunku wyników niskich. Rozkład dodatnio skośny może oznaczać, że zestaw zadań był trudny, zdający osiągnęli częściej wyniki niskie. Wartość dominanty jest mniejsza od średniej.

Rozkład spłaszczony

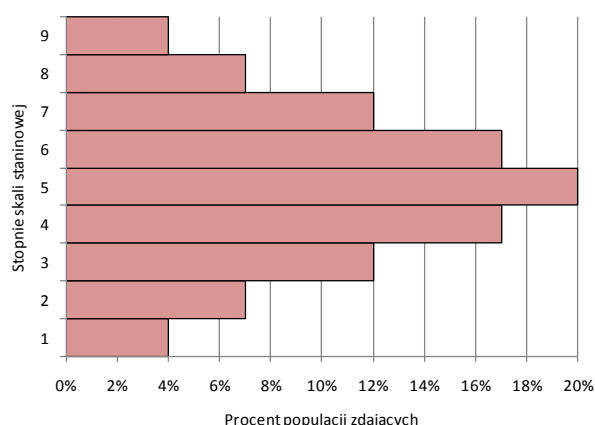
Może oznaczać, że zestaw zadań był umiarkowanie trudny i dobrze różnicujący (duże odchylenie standardowe).

Rozkład dwumodalny

Wykres ma dwie wartości modalne (istnieją dwie tak samo liczne grupy uczniów o różnych poziomach osiągnięć), co może wynikać z obecności w zestawie zadania (zadań) silnie różnicujących grupę zdających.

Skala staninowa — otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji zdających z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% zdających z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim**, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali dany egzamin wszyscy przystępujący do niego absolwenci. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki maturzystów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

Średnia arytmetyczna (M) — suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.

Wskaźnik łatwości zestawu zadań — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0–1. Przedstawiana jest także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

Wskaźnik łatwości zadania (p) — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>

Zdawalność egzaminu — procent maturzystów, którzy zdobyli co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej.

Zdawalność egzaminu maturalnego — procent maturzystów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości, czyli spełnili warunek: w części ustnej i części pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymali co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z danego przedmiotu.